बालमोदिनी

कश्चन गृहस्थः आचार्यस्य एकनाथस्य समीपम् आगत्य अवदत् - ''महात्मन् ! भगवद्भक्तिमार्गः कृपया प्रदर्श्यताम् । आत्मकल्याणं प्राप्तुम् अहं भवत्समीपम् आगतवान् अस्मि'' इति ।

''किं भवान् एकाकी एव गृहस्थधर्मं पालयन् आसीत् ?'' इति तम् अपृच्छत् एकनाथवर्यः ।

''न मम विवाहः जातः अस्ति । पत्नीपुत्रादीन् त्यक्त्वा अहं भवत्समीपम् आगतः अस्मि ।''

''किं भवतः पत्नी अत्र आगमनाय अनुज्ञां दत्तवती ?''

''न । सा यदा निद्रायाम् आसीत् तदा अहं मौनेन उत्थाय आगतवान् अस्मि ।''

''पुत्राणां का कथा ?''

''ते अपि निद्रायां मग्नाः आसन् । किन्तु प्रस्थानसमये लघुशिशुः जागरणं प्राप्य रोदनस्य आरम्भम् अकरोत् । तदा पत्नी निमीलितनेत्रा सती एव तम् आलिङ्ग्य सान्त्वनं कृतवती । यदि सा नेत्रे उद्घाटितवती स्यात् तर्हि मम आगमनं कष्टाय एव अभविष्यत् । श्रीमन् ! मया गृहत्यागः कृतः अस्ति । भगवत्सेवामार्गं ज्ञातुम् इच्छामि ।''

एतत् श्रुत्वा एकनाथवर्यः अवदत् - ''अयि मूर्ख ! पत्नीपुत्रादीनां त्यागेन किम् ? दुर्विचाराणां त्यागः कृतः चेदेव भगवान् प्रसन्नः भवेत् । भगवान् सर्वत्र अस्ति । भवतः गृहे अपि अस्ति । अतः गृहजनानां सेवा क्रियतां श्रद्धया । तावता एव भगवान् सन्तुष्टः भवेत्'' इति ।

सः भक्तः शिरः अवनमय्य ततः निर्गतवान् मौनेन ।

◆ जीवोत्तमपुराणिकः

ईश्वरः तिष्ठति सर्वत्र